NorrlandsOperan AB org.nr 556529-6190

ÅRSREDOVISNING

2016

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	1
RESULTATRÄKNINGAR	18
BALANSRÄKNINGAR	19
KASSAFLÖDESANALYSER	21
NOTER	22
UNDERSKRIFTER	27

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören avger härmed årsredovisning för år 2016, bolagets 42:a verksamhetsår. (Föregående års siffror anges inom parentes.)

ÄGARFÖRHÅLLANDEN, KONCERNSTRUKTUR OCH STYRELSENS SÄTE
NorrlandsOperan AB ägs av Umeå kommun via Umeå Kommunföretag AB org.nr 556051-9562 med 40 % och Regionförbundet Västerbottens län org.nr 222000-2436 med 60%.

Tidigare ägare, Västerbottens läns landsting org.nr 232100-0222 har överlåtit hela sitt aktieinnehav, 2.640 aktier till Regionförbundet Västerbottens län den 1 juni 2011

Dotterbolaget Botnia Musik AB org.nr 556573-3127 är från och med den 1 januari 2009 ett vilande bolag och verksamheten bedrivs sedan dess i NorrlandsOperan AB.

Styrelsen har sitt säte i Umeå kommun, Västerbottens Län.

VERKSAMHET
Bolagets verksamhet ska kännetecknas av hög konstnärlig kvalitet, mångfald, jämställdhet, attraktionskraft och tillgänglighet. Tillsammans med ägarna och andra aktörer ska bolaget aktivt medverka till regionens marknadsföring och tillväxt. En ökad internationalisering av verksamheten ska beaktas.

Bolagets uppdrag, fastställt av Regionförbundet Västerbottens län och Umeå kommun, är bland annat att arbeta för att utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella operan/musiken/dansen och scenkonsten i regionen liksom annan därmed förenlig kulturell verksamhet.

Bolaget redovisar för det vilande dotterbolaget Botnia Musik AB, festival och projektverksamhet, försäljning av musikproduktioner, seminarier samt att bolaget har ett regionalt uppdrag från Regionförbundet Västerbottens län. Detta omfattar två delar, dels musikuppdrag där man ska stödja och utveckla hela länets musikliv, dels att arbeta för att utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella scenkonsten i regionen. Bolaget innehar också huvudmannaskapet för den regionala danskonsulentverksamheten. Den regionala musikverksamheten och danskonsulentverksamheten finansieras av Regionförbundet Västerbottens län och Statens kulturråd gemensamt.

Utifrån de ägardirektiv och uppdrag som Region Västerbotten och Umeå kommun fastställt har bolaget brutit ned dessa till mätbara och specifika mål. Dessa mål följs upp avdelningsvis inom bolaget.

Bolagets vision lyder "NorrlandsOperan - en spelplats för nya uttryck". NorrlandsOperan ska genomsyras av en djärv programstrategi där våra löften är: tradition och provokation, exklusivitet och mångfald, reflektion och innovation.

Samarbeten i och utanför länet

Det regionala uppdraget innebär att en del av våra produktioner turnerar i och utanför länet. Vi samarbetar också med lokala arrangörer vilket resulterar i föreställningar och projekt på olika platser i länet, inte minst sådana som riktar sig till barn och unga.

Turné

Guld&Silver med ett antal riksspelmän varav två från vår egen verksamhet. Torbjörn Näsbom och Marcus Falck samt Svante Lindqvist, Siw Burman, Fredrik Hangasjärvi och Ida Meidell Blylod turnerade i Luleå, Lycksele, Pajala och i Umeå i ett mycket uppskattat konsertprogram. Övriga samarrangemang och produktioner har varit *Anat Cohen Quartet, Velodrone* och *David Nestander Trio* som bland annat turnerat i Skellefteå, Dorotea, Åsele, Lycksele, Storuman, Vilhelmina, Vännäs och Sävar. Turnén gick även i Sjulsmark, Jokkmokk, Pajala och Överkalix.

Övriga platser vi besökt under året med konserter, föreställningar eller workshops var bland annat Lycksele, Vännäs, Vindeln, Täfteå, Robertsfors, Sorsele, Sundsvall, Östersund, Luleå, Bjurholm, Tärnaby, Boden, Härnösand, Bullmark, Piteå, Malå, Sävar, Holmsund, Hörnefors, Allsån, Porjus, Erkheikki, Mattsudden, Nordmaling, Västerås

Norrlands nätverk för Musikteater och Dans

En viktig samarbetspartner är *NMD*, Norrlands nätverk för Musikteater och Dans, som är ett kommunförbund bildat av landstingen i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. NMD:s uppdrag är bland annat att medverka till att musikteater och dans blir tillgängligt för alla i Norrland och att utveckla samarbetet mellan ensemblerna Estrad Norr i Östersund, Norrdans i Härnösand, NorrlandsOperan samt Piteå Kammaropera.

Samarbetet under 2016 ledde till att NorrlandsOperan turnerade med operan *Listiga lilla räven* i Jämtland och Västernorrland och nådde en publik på 4038 personer (varav 1217 på turnén) samt att operan *Mahagonnys uppgång och fall* och NorrlandsOperans populära *Sing along* som spelades i Umeå fyllde 12 bussar med närmare 460 ungdomar från olika delar både från länet och utanför. Totalt bidrog NorrlandsOperan med 29 föreställningar, 7 utanför länet och 22 i länet.

NorrlandsOperans Vänner

En annan viktig samarbetspartner är NorrlandsOperans Vänner, en förening med stort intresse för musik, opera och dans. Föreningens målsättning är att bredda och sprida kunskap om de konstformer som ryms inom NorrlandsOperans väggar.

NorrlandsOperan har också samarbetat med ca 400 aktörer i det fria kulturlivet samt genomfört ett antal gemensamma aktiviteter tillsammans med länets kulturkonsulenter.

Internationella samarbeten

En viktig del av vår verksamhet är också att fortsätta utveckla internationella samarbeten och samverkan med andra institutioner. Under året har vi arbetat i olika nätverk inom dans, opera och festivaler som exempelvis Europe Jazz Network, 12 Points Festival i Dublin, Association Jazzé Croisé i Frankrike, Music Export på Iceland, FIH Music School i Reykjavik, NOBU Nordiska Orkesterbibliotekariers Union, NOC Nordiska Orkestrars Sammanslutning EndFragment, Jeunesses Musicales. Operaavdelningen bedriver nätverksarbete med de nordiska operahusen i Finland, Norge, Danmark och Sverige med gemensamt möte i Helsingfors.

Dansavdelningen samarbetar med bland annat EDN – Eurpean Dancehouse Network och EITM – Independent European Theatre Meeting m.fl. För övrigt samarbetar verksamheterna inom NorrlandsOperan med flertalet europeiska kulturella institutioner.

Utmärkelser och priser

NorrlandsOperans marknadsföring har uppmärksammats i flera reklamtävlingar under året. #NOWATER24 som genomfördes som en del av marknadsföringen av Figaros bröllop nominerades både i den svenska tävlingen Gyllene Hjulet och i den prestigefyllda internationella tävlingen Sabre Awards (tyvärr ingen vinst, men stort nog att bli nominerad).

Vårt konsekventa varumärkesarbete ledde till en hedersam nominering till priset som Årets Marknadsförare som delades ut vid Umeågalan i november 2016.

NorrlandsOperans musikproducent Lennart Strömbäck fick hösten 2016 Sveriges Radios musikpris Jazzkattens specialpris för 2016. Han var nominerad till Jazzkatten även år 2015.

Två produktioner som samproducerades av NorrlandsOperan tilldelades utmärkelser för bästa svenska dansproduktioner, *Jeanette Langert – Jean* Svenska Teaterkritikers Förenings Danspris för 2015 och MEDEA scenkonstpris i koreografi år 2016 samt *Malin Hellkvist Sellén – Missionären* fick Svenska Teaterkritikers Förenings Danspris för år 2016.

Även andra produktioner tilldelades utmärkelser för bästa dansproduktion i sina hemländer nämligen *Ian Kaler – o.T.* Tyska Biennal Dance Platform år 2016 och *Teresa Ondrova & Peter Savel - As long as holding hands* Czech Dance platform år 2016 och Aerowaves – Europeisk platform år 2016 samt *Helena Waldmann – Made in Bangladesh* German Theatre Prize THE FAUST 2015 EndFragment.

Kvalitetsförstärkande insatser

Det av Regeringen beslutat, att medel som har frigjords i samband med att det statliga pensionssystemet avskaffades, skulle användas till kvalitetsförstärkande insatser inom scenkonstinstitutionerna innebär att pengarna är bundna till en viss typ av verksamhet.

NorrlandsOperan anser det är olyckligt att vi själva inte kan besluta om vad pengarna ska användas till och vad de kommer till mest nytta för verksamheten. För år 2016 var summan totalt 1,9 Mkr.

För åren 2015/2016 har medlen använts till/kommer att användas till bland annat utveckling och kvalitetshöjning av vår egen barnkör genom att arbeta med en koreograf vad gäller rörelse som bas för scenisk gestaltning och självsäkerhet i scenrummet.

Vi har också arbetat med vår egen vuxenkör med fokus på kropp och rörelse under två workshopshelger under professionell ledning.

Ett antal tillfällen med en professionell och operaspecialiserad sångcoach för vår sångsolist är planerad för att förstärka hennes behov att få både inspiration och guidning för utveckling av sin sångröst.

Streethelg med Urban North, som vi för första gången genomförde hösten 2015 blev en fortsättning under hösten 2016. Vi ville med satsningen utveckla och förstärka scenen och skapa mötesplatser för den svenska Streetdansen/urban dance i Umeå och regionen med bland annat workshops, seminarier som rör exempelvis samhällsfrågor som rasism och sexism. Satsningen är en kvalitetshöjande insats såväl för vår egen utveckling men också för våra samarbetspartner där proffs möter amatörer både på dansgolvet och som publik.

Under två dagar i oktober gjordes en kvalitets- och kompetenshöjning för cellostämman genom deltagande i en biennal i Amsterdam. Syftet var att knyta nya kontakter, träffa branschfolk som ett led i att säkra kvaliteten för personalen.

Under två dagar under åren 2015 och 2016 har orkestern också arbetat med mental träning, kommunikation och stresshantering.

Barn och unga

NorrlandsOperan ska verka för att barn och unga ska få uppleva musik av hög kvalitet och av olika genrer var de än befinner sig i regionen. En stor del av verksamheten riktar sig därför till barn och ungdomar inom förskolor, grundskolor, gymnasium samt musik och kulturskolor i hela länet. Totalt under året genomfördes inte mindre än 106 (85) musikföreställningar för barn och unga i länet som upplevdes av ca 12192 (6400) personer. Utöver turnerande föreställningar initierar NorrlandsOperan ett antal pedagogiska projekt som har till syfte att stärka unga musikers eget skapande.

Under året turnerade NorrlandsOperan/Dans i Västerbotten med fyra olika dansproduktioner för barn mellan 3-10 år i fem kommuner som nådde ut till 2445 personer. NorrlandsOperan och Dans i Västerbotten arbetade även aktivt med publikaktiviteter för att skapa ett större intresse för dans i länet. Som exempel kan nämnas att vi under året arrangerade 50 stycken workshops i olika dansstilar och fortsatte vår satsning mot en ung publik med *Urban North.*

Urban North breddades i länet med fler aktiviteter samtidigt som vi lockade fler tillresta från länet och Sverige till våra aktiviteter och föreställningar under Urban North helgen på NorrlandsOperan i september 2016.

El Sistema är ett annan verksamhet som bidrar till att barn vågar öppna sig i grupp. Projektet bygger på demokratiska mötesplatser där musiken ska vara tillgänglig för alla med orkester och kör i centrum. Umeå musikskola startade projektet 2013 i nära samarbete med bland annat NorrlandsOperan som främsta samarbetspartner och förebild.

Det totala antalet aktiviteter som riktades till barn och unga var 291(272) stycken under år 2016.

Fler exempel på föreställningar för barn och unga redovisas också under de konstnärliga verksamhetsområdena.

Opera

Den 25 februari var det premiär på Leos Janaceks *Den Listiga Lilla Räven*, en opera för ung, mellan och äldst. Här skapade Norrlandsoperandebuterande regissören Wilhelm Carlsson en sagovärld med både mörker och ljus, tragik och spirande hopp. Solister var bland andra Magdalena Risberg som räven, Jakob Högström som skogsvaktaren och Susanna Levonen som skogsvaktarens hustru. Även sångare ur NorrlandsOperans kör samt hela vår barnkör deltog. Operan åkte också på en uppskattad norrlandsturné.

Hösten 2016 återvände konstnärsduon Carina Reich och Bogdan Szyber till NorrlandsOperan som, efter en hyllad produktion av Wozzeck 2011, nu gav den opera- och samhällskritiska *Staden Mahagonnys uppgång och fall* av Kurt Weill och Bertolt Brecht i en ny modern tolkning. Premiären hölls den 6 november med Susanna Levonen i huvudrollen som Leokadja Begbick. Bland den övriga utmärkta sångensemblen kan bl a Lars Cleveman (Jim Mahoney), Sanna Gibbs (Jenny Hill) och Fredrik Zetterström (Treeninghets- Moses) nämnas. Expressens recensent Gunilla Brodrej om produktionen: " Norrlandsoperan fortsätter att ligga i framkant när det gäller att överraska publiken."

Mot bakgrund av verkets konsumentkritiska budskap avslutades produktionen för första gången i NorrlandsOperans historia med en offentlig och mycket populär utförsäljning av dekor, kostymer och rekvisita från produktionen. Mahagonny sändes även i Sveriges Radio den 8 oktober 2016.

Ett årligen återkommande arrangemang och ett av våra mest omtyckta är *Sing along opera* där barn mellan 7-12 år från Umeå och länet bjuds till en interaktiv operakonsert med NorrlandsOperans orkester. Denna gång introducerades barnen av dirigenten Damian Iorio med hjälp av operasångaren Kosma Ranuer i orkesterns värld och i den klassiska musiken.

Piteå Kammaropera gästade NorrlandsOperan hösten 2016 med den nyskrivna operan *Stilla min eld* av Nikolai Dunger och Fredrik Högberg med libretto av Kerstin Gezelius och Alexander Onofri. Huvudrollerna som paret Rausing sjöngs av Linus Börjesson och Annie Fredriksson, båda två kända för Umeås publik från produktionen Figaros bröllop 2015.

Förutom själva föreställningarna arrangerar operaavdelningen varje år en rad pedagogiska aktiviteter och samarbeten med olika skolor för att ge barn- och unga en inblick i teater- och operaproduktion.

Regielever får följa en regissör under ett antal repetitionsbesök, andra elever får träffa andra yrkesgrupper på NorrlandsOperan utifrån sina intressen. Ett återkommande inslag är vår *"Operaskola"* som genomförs i nära samarbete med gymnasielärare. Operaskolan består av flera delar: Gemensamt bakgrunds- och metodarbete med operaproducent och lärarna, elevernas besök på operan där de får träffa olika yrkesgrupper från ateljéer och verkstäder, besök från delar av konstnärliga teamet i skolorna, samt ett antal besök på repetitionerna för att kunna se föreställningen växa fram.

År 2016 genomfördes operaskolan under produktionen av Staden Mahagonnys uppgång och fall och nådde nästan 500 elever.

Konserter

Vårens program inleddes med två konserter med NorrlandsOperans Symfoniorkester, den första med musik ur *Stravinskijs opera Rucklarens väg* och *Sjostakovitjs Symfoni nr 1*, dirigent var vår tidigare chefsdirigent Rumon Gamba och sopransolist Anu Komsi.

I den andra konserten fick publiken höra den 25-årige stjärnpianisten Behzod Abduraimov framföra *Tjajkovskijs Pianokonsert nr 1* tillsammans med den finska dirigenten Anna-Maria Helsing.

Därefter gjorde vi en samproduktion med Norrbotten Big Band: *A Tribute to George Duke*. Den amerikanske, Amsterdambaserade, dirigenten Tom Trapp arrangerade och dirigerade. Konserten gick på turné och spelades även i Luleå och Sundsvall.

Konsertprogrammet fortsatte under februari med ett *beställningsverk av Fredrik Högberg* för NorrlandsOperan som gav dragspelskungarna från Ådalen ett nytt liv. Dirigent var Elim Chan som även ledde orkestern i Rimskij-Korsakovs *Scheherazade*. Kemi uppstod mellan henne och orkestern det ledde till att hon från hösten 2017 och tre år framåt blir vår nya chefsdirigent.

Under april månad gavs Mats Larsson Gothes *African Prophetess*, en nyskriven konsertversion av hans succéopera Poet and the Prophetess, uruppförd på NorrlandsOperan 2008. Ett kärt återseende var Cape Town Operas kör som medverkade med underbar sång i verket. Konserten gavs även i Stockholms Konserthus och hyllades med stående ovationer. *Skator*, Lina Högström, besökte symfoniorkestern med både äldre och nyskrivet material i helt nya arrangemang av Karl Johan Ankarblom som även dirigerade konserten.

Den sydkoreanska violinisten Hyo Jung Park avslutade april månads konserter med *Barbers Violinkonsert.* Dalia Stasevska dirigerade och på programmet stod även *Schumanns Manfredovertyr* samt *Brahms symfoni nr 2.*

Under maj månad fick publiken lyssna till den brittiska dirigenten David Angus tolkning av *Elgars Enigmavariationer* och *Mozarts Pianokonsert nr 9* med solisten Yulianna Avdeeva. Den umeåbaserade vokalkvartetten *Kraja* gästade oss i ett utmanade möte med symfoniorkestern. Även vid denna konsert stod Karl Johan Ankarblom för både dirigering och orkesterarrangemang.

Höstsäsongen startade storslaget med *Rautavaaras Requiem in Our Time* och *Mozarts Jupitersymfoni.* Den amerikanske dirigenten Case Scaglione ledde även orkestern i *Robert Schumanns cellokonsert* med solisten Daniel Müller-Schott.

Veckan därpå drog den karismatiske violinisten Sergeij Ostrovskij ner applådåskor i *Tjaikovskijs violinkonsert.* Damian Iorio dirigerade och programmet innehöll även *Sibelius symfoni nr 2* samt *Glinkas overtyr Russlan och Ludmilla.*

Under jazzfestivalen skedde ett spännande samarbete mellan *NorrlandsOperans Symfoniorkester och Mats&Morgan Band.* Arrangör och dirigent återigen Tom Trapp.

November och december är en intensiv konsertperiod på NorrlandsOperan. Först ut var Elim Chan som gjorde "smygpremiär" som vår nya chefsdirigent i ett program med Brittens *Four Sea Interludes from Peter Grimes* och *Beethovens symfoni nr 1.* Orkesterns nye konsertmästare Alexander Kagan glänste som solist i Chaussons Poème.

Vid den följande konserten dirigerade Tuomas Hannikainen *A walk to the Paradise Garden av Delius* samt *Mendelssohns Skotska symfoni.* Ryskan Anna Serova var solist i *Waltons violakonsert.*

Därpå var det dags för ett uruppförande av Anders Nilssons Symfoni nr 3 (beställningsverk). Efter paus framfördes *Brahms fjärde symfoni.* Dirigent var den polsk-ameikanske James Feddeck.

Så var det dags för årets stora samarbete mellan musik- och dansavdelningen: kvällen inleddes i konsertsalen med *Sofia Gubaidulinas violinkonsert Offertorium*, ett portalverk i 1900-talets västerländska konstmusik. Den fick ett enastående framförande med violinisten Christina Åstrand. Efter paus, i teatern, var det dags för *Ravels Bolero*, med orkestern sittande på scenen bakom danssolisten Gesine Moog i ny koreografi av Jeanette Langert. Niklas Willén dirigerade.

I december gästade oss den holländske pianisten Ronald Brautigam. Han spelade dels *Sally Beamish nyskrivna pianokonsert* (beställningsverk), dels *Mozarts pianokonsert nr 17*. Nicholas Milton dirigerade dessutom *Beethovens Leonora-overtyr* och *Sibelius symfoni nr 7*.

Hösten avslutades med två utsålda *julkonserter* där förutom solisterna Susanna Levonen och Lisa Gustafsson även NorrlandsOperans kör och barnkör medverkade. Emil Eliasson dirigerade ett varierat program med musik alltifrån *Bachs Juloratorium* och *Händels Messias* till *franska julsånger*, *Walt Disney-potpourri*, *Kristina från Duvemåla* och mycket, mycket mera.

Dans

Dansvåren inleddes med J.S Bachs *Goldbergvariationer* framförd av fem dansare och elva musiker från Scottish Ensemble. Koreograf: Örjan Andersson. Gunilla Heilborns *The Knowledge* bjöd på en humoristisk performance och en skruvad resa där frågor om minne och riktning låg i fokus.

Dansvåren fortsatte med *Ultra* av koreografen Martin Forsberg. *Ultra* handlade om massan, militärparaden och gemenskapens likriktning som en bärande kraft.

Våren fortsatte med ett gästspel på Profilteatern av föreställningen *Medea – it's a classic*, i koreografi av Nadja Hjorton. Föreställningen tog avstamp i idén om klassikern – hur vi väljer att göra en klassiker aktuell genom att filtrera dem genom vår samtid

Genom syntolkning översatte sedan koreografen och dansaren Stina Nyberg scenens stumma språk till det talande i *Shapes of States*. Föreställningen handlade om träningsideal, folkhälsa och det dagliga kroppsformandet i arbete, motion och vardag.

Ett kärt återseende blev det när Milan Tomášik åter gästade NorrlandsOperan med *Hunting Season*. Tomášik är del av det populära danskompaniet Les SLovaKs, men denna gång besökte han alltså NO med ett eget verk.

Vi firade Dansens dag med ett besök av Riksteatern och performanceföreställningen *Measured Moments*, en personlig och humoristisk berättelse om hur dansen påverkat Sandra Medinas, regissörens, barndom.

Under våren inleddes arbetet med en omfattande EU-ansökan till Creative Europe. NorrlandsOperan tog på sig uppdraget som Lead Partner i projektet *Movement Matters*, med fokus på publikutveckling. 14 partners från Norden, Baltikum och Europa samarbetade med ansökan, som lämnades in under hösten 2016.

Hösten startade med *Urban North*, och en fortsatt satsning på urbana uttryck i form av dans, musik, graffiti med mera. Inför denna andra upplaga av UN bjöd dansavdelningen in fler lokala och regionala aktörer för att bredda programmet och för att hitta ett större underlag till deltagare och publik.

Programmet bjöd på möjligheter till eget skapande, på en mängd workshops, uppvisningar och naturligtvis på professionell dans från våra scener. NO hade under UN-helgen premiär med *Fractals of You* av kanadensisk-svenska kompaniet Tentacle Tribe och vi bjöd också på långväga besök från La Réunion när kompaniet Soul City framförde sin *Priyèr sï Priyèr*.

Hösten fortsatte sedan med premiär på Malin Hellkvist Selléns *Missionären*, en varm och intim berättelse om lesbisk kärlek inom missionsrörelsen i Västerbotten under 1900-talet. Föreställningen spelades även i Skellefteå.

Dansavdelningen turnerade ytterligare två produktioner till Skellefteå: *Meeting You* av Helena Franzén och *Everything is OK* av Marco d'Agostino.

I Umeå bjöd dansavdelningen i slutet av september in till dansmingel och presentation av höstens dansprogram. Samma kväll kunde besökarna också se *Field* av Tabea Martin, en intensiv och humoristisk föreställning om kärlek. Höstprogrammet fortsatte sedan med Norrdans egen version av *Carmen*, i koreografi av Jo Strömgren och med språkleken *Language Fools* av koreografen Björn Säfsten. Björn höll också i samband med sitt gästspel i Umeå en heldagsworkshop för seniorer 60 +.

I samarbete med tonsättaren Anders Lind, dansaren Amanda Billberg och Västerbottens museum arrangerades under en helg i oktober improviserade dansföreställningar i utställningen *Lines*, en interaktiv musikinstallation.

Som en storslagen avslutning på dansåret 2016 samarbetade vi med symfoniorkestern vid NorrlandsOperan och koreografen Jeanette Langert när vi satte upp hennes alldeles egna version av *Boléro*. Två utsålda föreställningar i Teatern avslutade hösten och året på ett fantastiskt sätt!

NorrlandsOperan samproducerade under året dessa 6 produktioner: *Idiom* (Erik Linghede), *ULTRA* (Martin Forsberg), *Medea, it's a classic!* (Nadja Hjorton), *Shape of States* (Stina Nyberg), *Fractals of You* (Tentacle Tribe) och *Boléro* (Jeanette Langert). Även *Hunting Season* (Milan Tomášik) är en samproduktion, som hade premiär innan 2016.

Produktioner samproducerade av NorrlandsOperan 2014, 2015 och 2016 spelas fortfarande runt om i Sverige och Europa, närmare bestämt i 7 europeiska städer, 4 städer i Kanada och i 5 städer i Sverige (utanför Västerbotten). Vid närmare 70 tillfällen har dessa samproduktioner spelats under 2016, en siffra som inte syns i vår egen statistik, men som inte hade varit möjliga att genomföra utan vårt samproduktionsstöd.

Dans i Västerbotten

Dans i Västerbotten är en regional verksamhet som syftar till att verka för dansens ställning i länet, med en särskild fokus på barn och unga. Dans i Västerbotten är en del av konsulentverksamheten i länet, som har sitt uppdrag från Region Västerbotten.

Våren inleddes med barndansproduktionen *Radio Amore*, skapad av Nomodaco. Föreställningen är en samproduktion med DiV och NorrlandsOperan Dans. Radio Amore spelade för skolor och offentlig publik i Umeå och Skellefteå. Vårens andra produktion för barn var *Dörren* av Robin Dingemans. Den spelades för förskoleklasser i Umeå, Holmsund och Malå.

Dans på Distans är ett utvecklingsprojekt som sker i samarbete med Mediacenter på Region Västerbotten samt Vuxenskolan. Projektet möjliggör dansundervisning på orter där pedagoger och/eller dansskolor saknas. Med hjälp av nätbaserade verktyg kan en pedagog i Umeå undervisa elever ute i länet i realtid. Under våren 2016 genomfördes ett pilotprojekt med ungdomar i Vilhelmina.

Myllan-workshops är en serie koreografiska verkstäder som riktar sig till dansintresserade 15 – 25 år. Under 2016 erbjöds 4 st Myllan-workshops med olika ledare, däribland Erik Linghede, Tina Valentan, Elon Höglund och Björn Säfsten.

2016 års Hemvändarresidens tilldelades Skellefteåfödda dansaren och koreografen Sanna Lundström. Hemvändarresidenset skapades under kulturhuvudstadsåret och har sedan dess fått leva vidare. Sanna är idag verksam i Frankfurt men återvände hem för att skapa nytt material och dela med sig av sina erfarenheter till orten i form av workshops och öppna repetitioner. Residenset utmynnade i föreställningen *AIIX* som vänder sig till högstadiet och gymnasiet. AIIX visades under Länskulturveckan i Nordmaling.

Under hela året genomfördes en rad olika workshops för olika målgrupper. För de professionella stöttade DiV Danscentrum Norr att genomföra en tvådagars workshop med finska dansaren Jarrko Mandelin i Umeå samt en dag i Skellefteå med dansaren Catrin Björling. Tillsammans med Teatercentrum Norra och Danscentrum Norr anordnades två dagar med workshops i Umeå med performanceduon Zierli&Carter.

Ungdomar i Norsjö, Storuman och Sorsele fick ta del av workshops i Dancehall när Umeåbaserade *Jamojamo* kom på besök under våren. Ungdomar i åldrarna 13 – 18 deltog. Pingstkyrkan i Umeå anordnar middagar för de Romska familjer som befinner sig i staden. I samband med dessa träffar har DiV anordnat danslek för de barn som är på plats. Vid 5 tillfällen fick barn i åldrarna 3 – 10 år möta dansen.

En workshop i Väst-Afrikansk dans anordnades för vuxna dansintresserade i Umeå under hösten. Workshopen skedde under ledning av Abdoulaye Camara.

I Vilhelmina anordnades en workshop-helg i urban dans under november månad där barn och unga mellan 10 – 18 år deltog. Workshopledare var Felicia B Martinez.

Under Dansens dag (29.4) stöttar DiV de föreningar eller aktörer som vill arrangera offentliga arrangemang i länet. För 2016 anordnade Gammeldansens vänner i Umeå en dansafton med livemusik på café Fika i Väven. I Skellefteå anordnades både Danscafé och Danssalong där lokala hobbydansare visade dans för allmänheten.

Under sommarperioden anordnades bland annat ett dansläger med Jamojamo i Tavelsjö där alla de ungdomar de träffat under vårens workshops blev inbjudna att delta kostnadsfritt. Under 3 dagar fick ungdomarna ta del av olika stilar inom den urbana dansen.

Danssommaren är ett samarbetsprojekt mellan DiV, Danscentrum Norr och Regionala danscentret i Österbotten. Projektet är ett sommarjobb som vänder sig till dansare under utbildning. Dansarna skapade i ledning av professionella koreografer ett eget stycke som de sedan visade på offentliga platser i både Umeå och Vasa. Koreograferna i projektet hade alla koppling till respektive region.

Hösten startade med *Urban North*, en fortsatt satsning på urbana uttryck i form av dans, musik, graffiti med mera. Dans i Västerbotten arrangerade totalt 4 workshops för ungdomar 15 – 25 år i ledning av Daniel Rörström och Anastasia Olecuka.

Hösten fortsatte sedan med turné av barndansföreställningen *Burken* av Anna Vnuk. Den visades för skolor i Umeå, Skellefteå och Åsele.

Koreografitävlingen *Skapa Dans* anordnades för andra året i rad på NorrlandsOperan. Ungdomar mellan 15 – 21 tävlade i koreografi och årets vinnare var den 17-åriga duon Alva Björklund och Anton Andreasson. De fick representera Västerbotten i den stora riksfinalen på Riksteatern i Hallunda senare under hösten. Nytt för 2016 är att Västerbotten numera anordnar sin egen deltävling till skillnad mot tidigare år då detta skett i samarbete med Norrbotten.

2016 års Länskulturvecka anordnades i Nordmaling och Dans i Västerbotten bjöd Artedieskolans högstadieelever på dansföreställningen *AIIX* med Sanna Lundström, Linn Lundmark och Amanda Billberg. 230 elever fick ta del föreställningen och efteråt erbjöds en dansworkshop för elever i årskurs 7.

Årets sista barndansproduktion var *LikaOlika* med Skellefteåbaserade AKDANS. Föreställningen är en samproduktion med NorrlandsOperan dans och DiV. LikaOlika visades för skolor i Umeå, Lycksele, Nordmaling, Dorotea, Storuman, Tärnaby och Malå.

Under senare delen av hösten genomförde koreografen Åsa N. Åström ett communityprojekt för asylsökande kvinnor på Umebygdens etableringscentrum i Umeå. Projektet utmynnade i en dansföreställning som visades för offentligheten i Umedalens Skulpturpark.

Dans i Västerbotten turnerade under år 2016 med 4 stycken barndansföreställningar, *Radio Amore, Dörren, Burken och LikaOlika*. Radio Amore och LikaOlika skapades i samproduktion med NorrlandsOperan/DiV. Under 2016 delade DiV ut produktionsstöd till två aktörer. Hampus Bergenheim skapade tillsammans med 10 andra dansare från hela Norden ett offentligt verk vid namn *MULTI PER-SE* som visades på Sliperiet i Umeå. AliEn Dance Company tilldelades produktionsstöd för deras kommande barndansföreställning *Deltidshjälten.*

Umeå Jazzfestival

När höstkylan blåser genom Umeå bjuder årets festival på jazzvärme för både inbitna jazzälskare och nya besökare. Ordet jazzvärme blev också något av en symbol för årets festival, inte minst grafiskt.

Jazzfestivalen pågick under tiden 26-30 oktober och var den 49:e festivalen. Här möttes vårt eget lands nya spännande musiker tillsammans med nykläckta internationella stjärnor. Festivalen, som präglas av en stark och vital spelplats för konstnärlig utveckling, lyfter fram kärnvärden som tradition, kreativitet, nyfikenhet, och mångfald. Allt inramas av konserter runt om i Umeå, dessutom barnkonserter, seminarier och workshops.

Det nordiska showcase samarbetet *Young Nordic Jazz Comets* hölls för första gången i Umeå. Fem grupper deltog och visade att återväxten är god.

I år hade festivalen ett särskilt gott öga för den indiska musiken som satt betydande avtryck i jazzens historiska utveckling. Hedersgästen *Bengt Berger* avslutade här ett långt konsertsamarbete med sydindiska musiker.

Andra konstnärliga höjdpunkter var *Marilyn Mazurs Schamanias rituella häxbrygd* på lördagskvällen i StudioJazz, Mikael Emsing *Trash orchestra,* ett lokalt konstnärligt projekt som öppnade nya dörrar för vad som är möjligt i den här staden; en smältdegel av visuell inramning, poetiska kommentarer, strålande musikanteri och teknologiskt mästerskap. En makalös konsert med *Mats Öbergs och Morgan Ågrens visionära möte med NorrlandsOperans symfoniorkester* öppnade ett nytt musikaliskt rum för alla involverade. Sist men inte minst, NorrlandsOperans musikproducent Lennart Strömbäck fick hösten 2016 Sveriges Radios musikpris Jazzkattens specialpris för 2016.

MADE – moves east

Tematiken speglar ett konstnärligt sökande efter olika berättelser som får leva av sig själva. Ett fokus på en region som vanligtvis förknippas endast med krig och hopplöshet. MADE gav under en kväll plats åt en rad olika konstnärer som genom sitt skapande tog ett bredare grepp om samtiden – både ur ett personligt men också politiskt perspektiv. MADE sneglar ut över en splittrad värld och manar till hopp och styrka genom musikaliska livshistorier, streetkonst, medmänsklighet och dans.

MADE inleddes med visning av filmen *Women on Walls*. Om kvinnliga gatukonstnärer i Egypten. Den vardag de möter och hur de använder konsten för att ta plats i det offentliga rummet. Men också om motgångar och svårigheter. Filmen är skapad av Neta Norrmo, som också befinner sig på plats på NorrlandsOperan för att samtala med svenska (graffitti)konstnären Saadia Hussain.

Under MADE visades två av Saadia Hussains verk i Baren, bland annat *megakonstverket, megafonen* som skapats i samarbete med unga kvinnliga Umeåkonstnärer under samarbetsprojektet Urban North. Men också ett nytt videokonstverk där vi fick stifta bekantskap med olika objekt som har personlig betydelse för privatpersonen Saadia.

Kvällen fortsatte med arabisk dansfest i föreställningen *Badke*, signerat belgiska danskompaniet Les Ballets C de la B med inspiration från folkdansen dabke och i samarbete med dansare och performance konstnärer från Palestina.

I Black Box gavs konserten *Arabic Spring* där berättelser från Syrien skildrades i musiken. Av och med svensk-syriska Kristina Issa och hennes medmusiker. Musik, projektioner och poesi om saknad och sorg, men också hopp och framtid.

I baren under kvällen stod såväl lokala musikern och dj:n Anna Levander (även känd från popbandet Dolce) och senare David Giese, musiker producent och låtskrivare som varit aktiv som DJ sedan mitten av 90-talet. Som musikproducent och DJ har han släppt både egenproducerat material och mixar på många bloggar och skivbolag världen över under artistnamnen Slummer och Joxaren, och driver även den egna labeln European Music. Han uppehåller sig helst i de musikaliska gränszonerna mellan kulturer och stilar och blandar gärna albansk Tallava och rumänsk Manele med skandinavisk Skweee och de senaste arabiska klubbhitsen.

Konst, Vita Kuben

Målet med Vita Kubens verksamheten är att skapa nya möten och ge plats för konstnärliga uttryck av tillfällig och prövande karaktär, stödja det lokala konstlivet, samt samverka med operans övriga avdelningar inom MADE. Sedan sex år tillbaka är Vita Kuben även med och bjuder in internationella konstnärer till residence i Umeå via Iaspis.

Verksamhetsåret 2016 har varit lite speciellt då en stor del av verksamheten har legat utanför huset p.g.a. att det inte funnits någon restauratör på operan under denna period och därför senarelades båda de inbjudna curatorernas program ett år.

Under året har Vita Kuben arrangerat *filmscreeningar* i länet, *performanceveckor* på Bildmuseet, *graffitiworkshop* för ungdomar i samarbete med dansen under Urban North, samt avslutningsvis fyra filmer i Kuben.

Under våren turnerade Vita Kuben med ett filmprogram med sju kortfilmer under den gemensamma titeln *Defrost.* Filmerna hade alla det gemensamt att de utspelade sig i ett vinterlandskap men ämnena de berörde handlade om allt från immigration och ensamhet till mer poetiska vinterskildringar. Filmvisningarna var dels för skolor, dels för en allmän publik. Orterna där de visades var Tärnaby, Saxnäs och Nordmaling.

Hösten inleddes med en *graffitiworkshop* under Urban North som leddes av konstnär Saadia Hussain. Tolv ungdomar från Midgårdsskolan och Unbound träffades under fyra tillfällen och avslutade under Urban North- helgen med livemålning av megafonkonstverket som sedan stått placerat i baren under året.

Under Urban North-helgen arrangerades även ett samtal om graffiti där Saadia Hussain och Rat & Dragon (Anja Örn och Tomas Örn) medverkade.

Performanceveckorna *Rum för Performance* på Bildmuseet (13 sept- 1 okt) var en stor satsning som genomfördes av Vita Kuben och Bildmuseet i samarbete med Konsthögskolan och Studiefrämjandet. Förutom över 20 live-performance genomfördes 3 performance-workshops, ett filmprogram och föreläsningar. Filipa Ramos som kommer att curera Kubens program under våren 2017 höll en av föreläsningarna.

FLERÅRSJÄMFÖRELSE

		2016	2015	2014	2013	2012	2011
Intäkter	Mkr	108,0	106,7	148,1	112,6	108,0	107,0
Resultat efter finansiella poster	Mkr	0,5	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1
Balansomslutning	Mkr	25,9	23,5	17,4	23,4	15,6	13,5
Soliditet	%	16,7	18,3	24,6	16,8	25,0	28,9
Avkastning på eget kapital	%	1,7	2,6	0,6	2,6	3,6	3,4
Avkastning på totalt kapital	%	1,8	0,6	0,3	0,5	1,8	1,7
Medelantal anställda	st	124	124	141,5	128	130	126
Antal tillsvidareanställda	st	102	101	100	101	98	97
Spelintäktsgrad	%	4,2	5,2	8,0	5,1	5,4	4,6
Totalt antal föreställningar	st	419	421	674	611	552	571
- varav utanför Umeå	st	267	232	403	205	201	208
Totalt antal besök *	st	50196	58194	92936	82794	78005	74962
- varav i huset *	st	34225	34668	44653	44973	38246	31089

Riksteaterns turné med La Bohéme under 2013 med ca 5000 besökare är inte medräknad i statistiken.

Gästspel, kringaktiviteter och gratisföreställningar riktade till barn/ungdom (12.192 personer för 2016 och 6400 året innan), är inte medräknad i statistiken, summan varierar mellan 10.000 och 30.000 besök per år.

Under Kulturhuvudstadsåret 2014 har NorrlandsOperan genomfört ett större antal evenemang utöver den normala verksamheten vilket i sin tur har påverkat statistiken.

Antalet besökare år 2015-2016 har påverkats av att dansen hade en minskad rambudget och endast haft ett stort internationellt gästspel under 2015 samt förändrade samproduktionsvillkor. Utöver det blev en större turné under 2015 inställd på grund av sjukdom.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet
Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatteskuld) i förhållande till balansomslutningen.
Avkastning på eget kapital
Resultat efter finansiella poster i förhållande till eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatteskuld).
Avkastning på totalt kapital
Resultat före finansiella kostnader i förhållande till balansomslutningen.
Spelintäktsgrad
Andel i procent av de totala intäkterna som utgör spelintäkter

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

	Aktiekapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	4.400	-89		4.311
Årets resultat			8	8
Belopp vid årets utgång	4.400	-89	8	4.319

JÄMSTÄLLDHET, MÅNGFALD OCH TILLGÄNGLIGHET

NorrlandsOperan arbetar utefter den mångfaldspolicy med handlingsplan som beslutats om. Några av de punkter som ledningen jobbar för är bland annat lönesättning med fokus på jämställdhet, mångfalds- och jämställdhetschecklista för programläggning och produktion och förlägga aktiviteter på nya platser där underrepresenterade målgrupper finns. Handlingsplanen följs upp årligen av en särskild tillsatt mångfaldsgrupp och med ledningen för bolaget som har det yttersta ansvaret.

Mångfaldsplanen har kompletterats med en tillgänglighetsplan som tar upp frågor och åtgärder som rör tillgänglighet, mottagande och bemötande av människor med olika behov och bakgrund. Arbetet med ökad tillgänglighet är en ständigt pågående process både internt och för vår publik. Under året har vi bland annat ökat tillgängligheten på vår webbsida så att vi uppfyller den internationella standarden WCAG 2.0 A. Andra åtgärder vi arbetat med är ljudslinga i vår publika lokaler, syn och texttolkning.

Under året har mångfaldsgruppen arbetat med utbildning för Norrlandsoperans personal i form av föreläsningar med utgångspunkt i de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsmöjlighet, sexuell läggning och ålder.

Genomförda föreläsningar under år 2016 var med bland andra Jenny Saba Persson från Rättighetscentrum som talade om alla sju diskrimineringsgrunderna och vad de innebär samt om normkritik. Eleonor Bodel, tidigare anställd för projektet Kultur för seniorer samt grundare av Generationskören talade om åldersdiskriminering. Helena Gard och Filip Hallbäck från RFSL talade om HBTQ frågor och normkritik. Johanna Salander, konstnärlig ledare för Ögonblicksteatern talade om funktionsmöjligheter och vad som visas på våra scener.

Årets föreläsningsserie avslutades med filmvisning för NorrlandsOperans personal. Filmen "Trevligt folk" visades i Black Box med popcorn och läsk. Filmen visar hur ett projekt, Somalia Bandy, med nyanlända somalier i Borlänge skapade en positiv anda och förståelse för både etablerade och nyanlända svenskar.

Personalen på NorrlandsOperan kommer att under år 2017 följa upp föreläsningarna med fortsatta diskussioner kring de sju diskrimineringsgrunderna.

Under år 2017 planeras en personaldag med tema kring det konstnärliga urvalet av vad som presenteras på våra scener vad gäller mångfald.

Flera av våra verksamheter arbetar med mångfald och tillgänglighet i sina produktioner. Här nedan följer ett urval. Se även under rubriken Verksamhet.

Dans i Västerbotten har under 2016 låtit mångfaldsfrågor genomsyra verksamheten på flera olika sätt. Bland annat fortsatte satsningen för romska barn med danslek. 2016 samarbetade vi med Pingstkyrkan under denna satsning. Sammanlagt fick barnen möta dansen vid 5 tillfällen under hösten.

Hemvändarresidens är ett projekt som föddes ur kulturhuvudstadsåret där utflugna danskonstnärer återvänder till Västerbotten. Under 2016 inledde dansaren Sanna Lundström en produktion tillsammans med två andra dansare etablerade i länet, Amanda Billberg och Linn Lundmark. Tillsammans arbetade de med temat "valmöjligheter" och i sitt research-arbete träffade de ungdomar från olika asylboenden i Umeå och Skellefteå. Residenset utmynnade i föreställningen *AIIX.*

Dansavdelningen samproducerade Stina Nybergs *Shapes of States* med ett fokus på folkhälsa, motion och kropp. Föreställningen syntolkades och publikarbetet riktade sig mot en publik med synnedsättning. Även publik utan synnedsättning fick ta del av syntolkningen, som en del av den konstnärliga processen och upplevelsen.

Dans i Västerbotten turnerade *Kärleken till tangon* av Lina Lundin på olika orter i länet, en kombinerad föreställning och workshop som riktar sig till äldreboenden. Workshops för seniorer arrangerades i Umeå och Skellefteå av Dansavdelningen tillsammans med koreografen Björn Säfsten.

För tredje året i rad arrangerar vi dansföreställning i samband med Umeå Pride. 2016 presenterade vi Malin Hellkvist Selléns *Missionären,* en varm och intim berättelse om lesbisk kärlek inom missionsrörelsen i Västerbotten under 1900-talet. Föreställningen spelades även i Skellefteå.

Inför dansföreställningen *Badke,* som var en del av höstens MADE, arbetade vi aktivt för att nå nya publikgrupper i Umeå. Vi riktade arbetet mot arabisktalande Umeåbor och mot nyanlända på asylboenden i stan. Arbetet var framgångsrikt och en stor del av publiken hade rötter i andra delar av världen. Publiken stannade efter föreställningen kvar på NorrlandsOperan och deltog i MADE-festivalens övriga aktiviteter.

Dans i Västerbotten har under året arbetat med utvecklingsprojektet *Dans på distans*, för att tillgängliggöra dansundervisning i hela länet via nätbaserade verktyg.

Pedagogiska insatser görs för barn, unga och professionella, genom olika typer av workshops. Medvetna val av workshopsledare möjliggör bredd av nationalitet, kön, ålder och genre.

Antalet evenemang som speglade kulturell mångfald var under året 20 stycken (DiV och Dansavdelningen gemensamt).

Andelen kvinnor i samtliga produktioner på Dansavdelningen utgjorde 47% och för DiV 67%.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER
Den 22 september 2015 beslöt Umeå kommun att satsa drygt 30 Mkr i nödvändiga arbetsmiljöinvesteringar. En del av investeringarna, 14,2 Mkr är underhållsåtgärder som bekostas av kommunen och den andra delen på 15,9 Mkr är verksamhetsanpassningar.

Styrelsen och VD har varit tydliga med att verksamheten själv inte har möjlighet att finansiera en förhöjd hyra för verksamhetsanpassade arbetsmiljöåtgärder på 15,9 Mkr. Vid ägarsamråd den 4 september 2015 var Umeå kommun tydlig med "att operans ägare måste skjuta till de medel som erfordras för att klara de arbetsmiljöproblem som annars tvingar fram en stängning". Trots det har man på ett ägarsamråd den 16 mars 2016 beslutat att kostnaden skall tas inom ram. Det har också visat sig vid anbudsöppning den 1 april att offerterna pekade på en fördyring med ca 12 Mkr jämfört med de förkalkyler som kommunen gjort. Sammantaget kommer det i hög grad att påverka bolagets ekonomi negativt de kommande åren.

Åtgärderna, som påbörjades under 2016 och avslutas under hösten 2017, kommer att lösa de mest akuta arbetsmiljö- och säkerhetsåtgärderna för att på ett säkert och arbetsmiljömässigt godtagbart sätt bedriva den verksamhet NorrlandsOperan är ålagd att utföra.

MILJÖARBETE
Fr.o.m. 2012 klimatkompenserar NorrlandsOperan för sina flygresor. Kompensationen räknas fram utifrån de totala koldioxidutsläppen från våra flygresor. Bolaget har avsatt pengar, som motsvarar kompensationen, till en intern miljöfond för klimatförbättrande projekt och åtgärder. Fondens medel har bland annat använts till inköp av energisnåla lampor och en miljöstation.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT
Bolagets intäkter under räkenskapsåret uppgår till 108,0 Mkr (106,7 Mkr)
Bolagets resultat före skatt uppgår till 0,1 Mkr (0,1 Mkr). Någon större budgetavvikelse är inte att notera. Anslagen från Region Västerbotten och Umeå kommun är inte helt förbrukade under år 2016 utan kommer att användas för kostnadstäckning av 2017 och 2018 års underskott.

INVESTERINGAR
Totalt har under året investerats 2,3 Mkr (1,0 Mkr) i inventarier. En stor del av investeringarna är föranledda av de arbetsmiljöåtgärder som är beslutade.

FINANSIERING OCH LIKVIDITET
Bolaget har tillsammans med Umeå kommun ett koncernkonto. Bolagets betalningsberedskap har under året varit god. Årets investeringar har finansierats med egna medel. Bolaget har ingen upplåning per 2016-12-31.

FRAMTIDA UTVECKLING
Med anledning av att anslagen inte helt var förbrukade år 2016 räknar bolaget med att nyttja dessa för att täcka 2017 års budgeterade underskott på ca -8,8 Mkr samt den tillkommande hyreshöjning för arbetsmiljöinvesteringar.

En av NorrlandsOperans framtida stora utmaningar är att informera, synliggöra och påverka anslagsgivare om att anslagen inte täcker kostnadsutvecklingen, som i vår personalintensiva bransch till största delen (70%) består av löner. Det fortsatta ekonomiska läget med fortsatt låga anslag gör det svårt att klara löneökningar i nivå med övriga arbetsmarknaden.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Till årsstämmans förfogande står

Ansamlad förlust	-	89.240:75	kronor
Årets resultat		**8.527:44**	**kronor**
Summa	-	80.713:31	kronor

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat tillsammans med ansamlad förlust överföres i ny räkning.

Belopp i kkr

RESULTATRÄKNINGAR	Not	2016	2015
	1		
Rörelsens intäkter m m			
Nettoomsättning	2	106.862	104.554
Övriga intäkter	3	1.183	2.114
Summa intäkter m m		**108.045**	**106.668**
Rörelsens kostnader			
Produktionskostnader		- 8.934	- 9.512
Övriga externa kostnader	4,5	- 24.064	- 22.244
Personalkostnader	6	- 73.566	- 73.651
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	7	- 1.020	- 1.150
Summa rörelsens kostnader		**- 107.586**	**- 106.557**
Rörelseresultat		**459**	**111**
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter		9	18
Räntekostnader och liknande resultatposter		- 18	- 15
Summa finansiella intäkter och kostnader		**- 9**	**3**
Resultat efter finansiella poster		**450**	**114**
Resultat före skatt		**450**	**114**
Skatt på årets resultat	8	**- 442**	**- 82**
Årets resultat	9	**8**	**32**

Belopp i kkr

BALANSRÄKNING	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	7	3.831	2.547
		3.831	2.547
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterföretag, Botnia Musik AB	10	100	100
Uppskjuten skattefordran	11	0	238
		100	338
Summa anläggningstillgångar		3.931	2.885
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		685	360
Skattefordran		1.601	1.805
Övriga fordringar		2.089	656
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	1.923	2.391
		6.298	5.212
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar		10.500	2.500
Kassa och bank (limit 2.500 kkr)		5.169	12.907
Summa omsättningstillgångar		21.967	20.619
Summa tillgångar		**25.898**	**23.504**

Belopp i kkr

BALANSRÄKNINGAR	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital	13		
Aktiekapital 4.400 aktier		4.400	4.400
Ansamlad förlust			
Balanserad förlust		- 89	- 121
Årets resultat		8	32
		- 81	- 89
Summa eget kapital		4.319	4.311
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		107	97
Leverantörsskulder		3.269	2.823
Övriga kortfristiga skulder		1.237	1.213
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	16.966	15.060
Summa kortfristiga skulder		21.579	19.193
Summa eget kapital och skulder		**25.898**	**23.504**
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Kassaflödesanalys	2016-12-31	2015-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	451	114
Justering för poster som inte ingår i kassaflöde (Avskrivningar, reavinster)	1.021	1.150
Betald skatt	- 442	- 82
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital och investeringar	**1.030**	**1.182**
Ökning/minskning av lager	0	90
Ökning/minskning av fordringar	- 1.086	8.621
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	2.386	6.063
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**2.330**	**15.956**
Investeringsverksamheten		
Investeringar i anläggningstillgångar	- 2.304	- 982
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**- 2.304**	**- 982**
Finansieringsverksamhet		
Minskning långfristiga fordringar	236	82
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**236**	**82**
Årets kassaflöde		
Likvida medel vid årets ingång	15.407	351
Förändring likvida medel	262	15.056
Likvida medel vid periodens utgång	**15.669**	**15.407**

Under året betald ränta17 kkr

Likvida medel per 2016-12-31 består av:
Bank 15.644 kkr
Kassa 25 kkr

Belopp i kkr (om inte annat anges)

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

NorrlandsOperans årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1. Redovisningsprinciperna är oförändrade sedan föregående år.

Intäkter och kostnader

Löpande bidrag från staten, regionen och kommunen intäktsredovisas som huvudregel i takt med utbetalning. I de fall bidraget är villkorat med någon typ av prestation sker dock intäktsredovisning först när prestationen sker. Biljettintäkter och turnéintäkter intäktsförs löpande vid inbetalning och periodiseras ej och på samma vis periodiseras inte försäljningsknutna kostnader. Detta påverkar ej resultatet i någon väsentlig omfattning.

Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder.

Skulder och fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden över den bedömda nyttjandeperioden med beaktande av väsentligt restvärde. 5 års avskrivningstid tillämpas för inventarier.

Leasing

Leasingavtalen redovisas som operationell leasing, det innebär att leasingföretaget eller uthyraren har ansvar för tillgången. Leasingavgiften och hyran fördelas linjärt över perioden. Inventarier som avses är främst hyra av bostadslägenheter, hyra av verksamhetslokaler, kopieringsmaskiner och fordon.

Skatt

Skatt på årets resultat består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner och händelser.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock särredovisas inte uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver eftersom obeskattade reserver redovisas som en egen post i balansräkningen. Uppskjuten skattefordran redovisas för avdragsgilla temporära skillnader och för möjlighet att i framtiden använda skattemässiga underskottsavdrag. Värderingen baseras på hur det redovisade värdet motsvarande tillgång eller skuld förväntas återvinnas respektive regleras. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen och har ännu inte nuvärdesberäknats.

Uppskjuten skattefordran har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag.

Not 2 Nettoomsättning	2016	2015
Statsanslag	46.709	46.166
Övriga statsbidrag	4.405	3.915
Region Västerbotten, bidrag *	19.146	18.770
Övriga bidrag, Region Västerbotten	2.611	5.956
Umeå kommun, drifts- och hyresbidrag **	26.047	20.608
Övriga bidrag, Umeå kommun	2.130	2.130
Biljettintäkter	4.506	5.493
Sponsorintäkter och gåvor	285	191
Övrigt	1.023	1.325
Summa	106.862	104.554

* Av 2016 års bidrag på 20.819 kkr är 6.935 kkr periodiserat till år 2017.
** Av 2016 års bidrag på 25.755 kkr är 4.624 kkr periodiserat till år 2017.

Not 3 Övriga intäkter		
Hyresintäkter	544	726
Lönebidrag	498	510
Övriga intäkter	141	878
Summa	1.183	2.114

Not 4 Arvode och kostnadsersättning till revisorer		
Ernst & Young revisionsuppdrag	70	40
Lekmannarevisor	0	10
	70	50

Not 5 Operationella leasingavtal

Framtida leasingavgifter avseende icke uppsägningsbara leasingavtal samt hyror av verksamhetslokaler fördelas enligt följande:

Förfaller till betalning inom ett år 13.095
Förfaller till betalning senare än ett år men inom 5 år 50.182
Förfaller till betalning senare än 5 år 61.471
Årets leasingkostnad uppgår till 12.215

Not 6	**Medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter**	**2016**	**2015**
Kvinnor		67,5	62,0
Män		56,5	62,0
Totalt för moderbolaget		124,0	124,0

Antalet visstids- och tillsvidareanställda var under året 360 (461)personer varav 54 %(46,0%) kvinnor och 46% (54,0%) män

Av ledningsgruppens 8 (8) personer är 5 (4) kvinnor
Av styrelsens 9 (9) ordinarie ledamöter är 4 (4) kvinnor

Löner och ersättningar uppgår till		
Styrelsen, verkställande direktören och vice verkställande direktören	1.720	1.747
Övriga anställda	46.443	46.683
Totala löner och ersättningar	48.163	48.430
Sociala avgifter enligt lag och avtal samt premie för omställningsstöd	18.449	17.607
Varav pensionspremier, övriga anställda	3.343	3.105
Varav pensionspremier, styrelse, verkställande direktören och vice verkställande direktören	1.333	240
Uppdragsersättningar	4.981	5.709

I bolaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Bolaget har förmånsbestämda pensionsplaner där en pensionspremie betalas och redovisar dessa planer som avgiftsbestämda planer i enlighet med förenklingsregeln i BFNAR 2012:1.

Redovisning av sjukfrånvaro		
Total sjukfrånvaro	4.07%	3.22%
Sjukfrånvaro för kvinnor	4.57%	4.31%
Sjukfrånvaro för män	3.47%	2.16%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre	2.57%	1.38%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30 – 49 år	2.44%	4.12%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre	6.57%	2.48%
Andelen av total sjukfrånvaro som har varat i 60 dagar eller mer	49.00%	44.00%

Avtal för högre befattningshavare
Vid uppsägning av anställning är uppsägningstiden sex månader från verkställande direktörens sida och tolv månader från bolagets sida.

För vice verkställande direktören finns avtal om förlängd uppsägningstid. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 12 månader.

Not 7 Inventarier	**2016**	**2015**
Ingående anskaffningsvärden	14.095	13.113
Årets inköp	2.304	982
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16.399	14.095
Ingående avskrivningar	- 11.548	- 10.398
Årets avskrivningar	- 1.021	- 1.150
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 12.569	- 11.548
Utgående restvärde enligt plan	**3.830**	**2.547**

Not 8 Årets skatt

Aktuell skatt	204	0
Förändring av uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag	238	82
Summa redovisad skatt	**442**	**82**
Genomsnittlig effektiv skatt	98%	71,9%
Avstämning av effektiv skattesats		
Redovisat resultat före skatt	451	114
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (22%)	99	25
Skatteeffekt av övriga ej avdragsgilla kostnader	345	59
Skatteeffekt av underskott ej uppbokat som uppskjuten skattefordran	0	0
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	- 2	- 1
Redovisad skatt	**442**	**82**
Effektiv skattesats	98%	72,2%

Not 9 Disposition av vinst eller förlust

Till årsstämmans förfogande står

Ansamlad förlust	- 89.240:75
Årets resultat	**8.527:44**
Summa	-80.713:31

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat tillsamman med ansamlad förlust överföres i ny räkning.

Not 10 Andelar i dotterföretag

				2016	2015
		Org.nr	**säte**		
Botnia Musik AB		556573-3127	Umeå		
Kapitalandel	Röstandel	Antal aktier	Eget kapital		
100%	100%	1.000	91 kkr	100	100

Not 11 Uppskjuten skattefordran

Vid årets början	238	320
Årets förändring av uppskjuten skatt	- 238	- 82
Redovisat värde vid årets slut	0	**238**

Uppskjuten skattefordran avser underskott där ledningens bedömning är att dessa kommer att brukas mot skattemässiga överskott inom en 5 års period.

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda hyreskostnader	1.077	1.005
Förutbetalda försäkringspremier	49	230
Upplupna bidragsintäkter	78	254
Förutbetalda semesterlöner	545	486
Övriga poster	174	416
Summa	**1.923**	**2.391**

Not 13 Eget kapital

Bundet eget kapital		
Aktiekapital		
In- och utgående värde	4.400	4.400
Summa bundet eget kapital	4.400	4.400
Ansamlad förlust		
Balanserad förlust	- 89	- 121
Årets resultat	8	32
Summa ansamlad förlust	- 81	- 89
Summa eget kapital	**4.319**	**4.311**

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna personalkostnader	4.947	4.127
Förutbetalda bidragsintäkter	11.835	10.409
Förutbetalda hyresintäkter	0	0
Övriga poster	184	524
Summa	**16.966**	**15.060**

Not 15 Uppgift om moderföretag

Moderföretag i den största koncern där NorrlandsOperan AB är dotterbolag är Regionförbundet Västerbottens län org.nr. 222000-2436 och där upprättas koncernredovisning.

Umeå 2017-02-24

Eva Andersson
Ordförande

Marie-Louise Rönnmark
Vice ordförande

Ulf Degerman

Per-Martin Jonasson

Solvig Jonsson

Jan-Olov Karlsson

Peter Sedlacek

Karl Erik Törner

Kerstin Widman

Kjell Englund
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits 2017-03-28

Ernst & Young AB

Micael Engström
Auktoriserad revisor